

Onderstaande pagina's geven u een indruk van de inhoud van het door u gedownloadde boek.

Voor de volledige tekst kunt u het boek online bestellen via www.uitgeverijcyron.nl

HOMOEOPATHIE

De grondslagen van de filosofie
Het wezen van de geneesmiddelen

W.GUTMAN

Vertaald door Julius Wintjes

INHOUD

INHOUD

Ode aan Hahnemann	1
Hippocrates en Hahnemann	7
De basis van de wet van gelijkenden	14
De werkwijze van een homoeopathisch medicijn	20
Homoeopathisch denken	25
Silicea	30
Calcium carbonicum	39
Bryonia	45
Apis mellifica	52
Pulsatilla	58
Alumina	61
Mercurius	66
Aurum metallicum	70
Natrium muriaticum	77
Gelsemium	85
Jodium	90
Sepia	98
Lycopodium	107
Lachesis	115
Arnica montana	126
Aconitum napellus	131
Belladonna	136

ODE AAN HAHNEMANN

ODE AAN HAHNEMANN

Magisch en mysterieus, als een voorspelling van wat pas zou komen in de eeuwen der rede en objectieve waarneming, zo klonk het voor het eerst in de mythen van voorbijgegangene tijden: "De wond zal geheeld worden door de speer die haar gemaakt heeft." Zo werd de wond van Amfortas genezen en zo kon het leed van Telephus alleen genezen worden door de roest van de speer die er de oorzaak van was geweest.

Hippocrates was de eerste in de geschiedenis die deze magie in termen van kennis en ervaring onder woorden bracht: "Door het gelijkende wordt de ziekte veroorzaakt en door aanwending van het gelijkende wordt ze genezen." De scherpzinnige geest van de Grieken onderkende reeds de verstrekkende implicaties van de wet van het gelijkende, waaronder zelfs het terrein van de psyche valt. Zo wist Aristoteles bijvoorbeeld dat de tragedie, een uitbeelding van de menselijke passies en de gevolgen daarvan, een geestelijk genezende catharsis, een zuivering kon bewerkstelligen.

De drie belangrijkste figuren van het medisch denken, Hippocrates in de oudheid, Paracelsus in de Middeleeuwen en in onze tijd Hahnemann, stelden alle drie dat de wet van het gelijkende het belangrijkste principe is voor de behandeling van zieke mensen. Hahnemann was echter de eerste die dit principe als basis gebruikte om er een medische theorie, een nieuwe methode medicijnen te testen, een nieuwe, handelbare en omvangrijke materia medica en een revolutionaire bereidingswijze op te funderen en hij integreerde deze onderdelen tot een nieuw medisch behandelstelsel. Nog nooit tevoren en ook nooit meer daarna heeft één enkele arts een dergelijke prestatie kunnen evenaren.

1796 is het geboortjaar van de homeopathie. Toen formuleerde Hahnemann voor het eerst de wet van het gelijkende. In hetzelfde jaar voerde de empirist Jenner de eerste vaccinatie uit en luidde daarmee het begin in van de vaccinatietherapie. Het is aan deze op homeopathische leest geschoeide therapie te danken dat de mensheid gespaard is gebleven van dodelijke epidemieën. Blijkt de toepassing van het similia-principe het in de preventieve geneeskunst zeer goed te doen, ook voor de behandeling van acute ziekten is ze van universeel belang en net zo effectief.

ODE AAN HAHNEMANN

Welbeschouwd bestaan er drie methoden die de basis van de geneeskunde vormen. De eerste is gebaseerd op het contrarium-principe en werd door Hahnemann omschreven als antipathisch of palliatief en maakt gebruik van de primaire fysiologische werking van medicijnen. Deze methode behandelt de symptomen door middel van het doorvoeren van een functionele verandering, waardoor men tot symptomatische verlichting komt. Midden tussen deze en de homoeopathische methode staat de substitutiemethode waarbij het lichaam wordt voorzien van stoffen waar het een gebrek aan heeft. Hieronder vallen de antibiotica, aangezien deze een vervanging vormen voor de anti-lichamen die het organisme eigenlijk zelf zou moeten aanmaken ter verdediging tegen infecties.

De derde methode is gebaseerd op het similia-principe en wordt hoofdzakelijk vertegenwoordigd door de homoeopathie. In de meest strikte zin is dit de enige ware geneesmethode. Door een geniale ingeving ontdekte Hahnemann de methode van het stimuleren van de defensieve celprocessen door middel van de specifieke werking van het gelijkende (similimum), waarbij door middel van het reactieve, secundaire effect ware genezing plaatsvindt. Het similia-principe vertegenwoordigt daarom de kern en het middelpunt van zowel de preventieve als de therapeutische geneeskunde. Geen wonder dat we steeds weer zien dat dit principe de enige ware oorzaak is van de genezende uitwerking van alle methoden die op het stimuleren van de natuurlijk genezende krachten gebaseerd zijn.

In de fysiotherapie - en met name in de hydro- en balneotherapie - bestaat het genezingsbrengend mechanisme uit het oproepen van een reactie van het lichaam. De vuistregel van alle fysieke processen is een tweevoudige reactie, een verergering gevolgd door verbetering. Hippocrates heeft de homoeopathische wet van de hydrotherapie al eens onder woorden gebracht: "Koud water veroorzaakt warmte en warm water koelt af." Zo functioneert ook de stralingstherapie in vele opzichten volgens het homoeopathisch principe.

Diëtetiek behoort eigenlijk tot het terrein van de ondersteunende en verplegende behandeling. Echt heilzaam is echter alleen de oude en vaak zeer effectieve vastenkuur. Het vasten zorgt voor dissimulatie van afvalproducten en pathologische aanwassen in het lichaam. Deze worden door het lichaam eerst losgemaakt waarna ze als autogene stimuli in de bloedbaan terecht komen en daar weer werkzaam worden. Vandaar het primair verergerende,

ODE AAN HAHNEMANN

---

maar secundair genezende effect, zoals we ook in de homoeopathische behandeling kunnen waarnemen.

Behandeling door middel van mechanische manipulatie is een stapsgewijs stimulerende therapie. Zowel hier als in de aanverwante chiropractie is het similia-principe werkzaam. Bij een later ontwikkelde methode wordt een ontwrichting (dislokatie) eerst verder ontwricht om - net zoals bij het terugzetten van een uit de kom geschoten gewricht - door middel van het tegengesteld werkend effect een normale positie te verkrijgen en een reactieve stimulatie van de zenuwen en weefsels op te roepen.

Bij de oude, vaak verbluffend succesrijke behandeling met acupunctuur, veroorzaakt een naald die op een bepaalde plaats wordt ingebracht een soort van irritatie, die door middel van de secundaire reactie voor een genezende werking zorgt.

Ook de psychotherapie, een jonge maar zeer belangrijke medische stroming, heeft als ware geneesmethode het similia-principe als onderliggend mechanisme. De essentie van de werking ervan ligt in de confrontatie van het individu met zijn eigen onderbewuste ego. Een dergelijke diepgevoelde ervaring initieert - similia similibus - een heilzaam werkende verandering in de persoonlijkheid. De stimulus van het bewust afdalen naar de diepten van het onderbewuste, waardoor de tere plekken aan het licht komen, heeft aanvankelijk vaak uitgesproken verergeringen tot gevolg, die echter gevolgd worden door verbetering. De wetten van compenserende reactie en het concept van een doelgerichte determinatie van de psychische processen vertonen een overeenkomst met de homoeopathie. De theorieën over onderdrukking en complexvorming en het veranderen van de symptomen, hebben binnen de op de totaliteit gerichte psycho-analytische benadering dezelfde regels als Hahnemann die formuleerde in zijn theorie over de chronische ziekte. Alleen de terminologie is anders.

De wet van het gelijkende omvat dus, als overstijgend genezingsprincipe, alle ware geneesmethoden die noodzakelijkerwijs afhankelijk zijn van de steun en de richting van de 'vis medicatrix naturae'.

We kunnen Hahnemann's psora-theorie - een gedurfde poging om niet alleen binnen de therapeutiek, maar ook in de algemene pathologie tot een synthese

ODE AAN HAHNEMANN

---

te komen - alleen maar begrijpen als we de ziekte van de patiënt niet als een afzonderlijke gebeurtenis zien, maar deze binnen de context van al zijn vorige ziekten plaatsen en leren deze als een entiteit te behandelen, als de persoonlijke 'lijfziekte' van die patiënt. Het huidige concept van de haardinfectie, (ruim geïnterpreteerd: alle bacteriële infecties waarvan iets achterblijft, wat dan van tijd tot tijd weer terugkomt) werpt vanuit de etiologische hoek een nieuw licht op Hahnemann's alles doordringend psora-miasma als de hoofdoorzaak van de chronische ziekte.

Hahnemann onderkende niet alleen voor het eerst het unitarisch concept dat elke ziekte een psychosomatisch proces is, hij was tevens de eerste en nog steeds de enige die deze theoretische benadering heeft kunnen omzetten in een praktische medicatiemethode, die ook de psyche in aanmerking neemt.

In 'Het Organon' bracht Hahnemann de generalisaties en basisregels samen die hij had afgeleid uit de processen en reacties die in loop van een ziekte en de homoeopathische behandeling plaatsvonden. Hierdoor werd de geneeskunde voor het eerst in natuurwetenschappelijke zin een wetenschap. Voor de eerste keer in de geschiedenis was er een 'biologisch' systeem, een logica van de levensprocessen en Hahnemann kon met recht zijn belangrijkste werk het 'Organon' noemen, want het staat op gelijke hoogte met het organon van Aristoteles, waarin de basis voor de logica werd vastgelegd en het werk van Bacon, dat de basis werd voor de inductieve methode in de natuurwetenschappen.

Hahnemann's onverschrokken, onderzoekende en observerende geest ging echter verder en reikte met de ontdekking van de werking van immateriële medicijnpreparaties tot aan de grenzen van het onbekende. Het feit van de werkzaamheid van de hoge potenties zou tegelijkertijd wel eens een bewijs kunnen zijn voor het bestaan van een andere dimensie in de fysische wereld. Hahnemann's 'dynamis' komt overeen met de 'entelechie' van Aristoteles en de 'archeus' van Paracelsus, een concept dat door het hedendaagse neovitalisme herbevestigd wordt. Dankzij de revolutionaire doorbraak van de grenzen van de hedendaagse kennis, kunnen we nu binnengaan in het rijk van andere energieën, van de energie van de 'vis formata', van de krachten van de schepping.

Het similia-principe reikt als algemeen levensprincipe veel verder dan het

ODE AAN HAHNEMANN

---

terrein van gezondheid en ziekte. Omdat het met het leven zelf te maken heeft, komt het overal in de geschiedenis steeds weer terug en dus ook in de geschiedenis van onze tijd, die ernstig bedreigd wordt door de ontketende krachten van de fysische natuur, het atoom. Sir Winston Churchill beschreef op zijn eigen onnavolgbare wijze de manier waarop dit vernietigingsgevaar uiteindelijk door zichzelf kan worden tegengehouden en zijn denkbeelden zijn volledig in overeenstemming met het similia-principe wanneer hij zegt:

"Door middel van volmaakte ironie zou de wereld wel eens het punt kunnen bereiken, waar veiligheid het kind zal zijn van de angst en overleven de tweelingbroer van de vernietiging."

Zo zou het gevaar voor vernietiging moeten veranderen in een weg naar de vrede. Op de vleugels van de homoeopathische wet in de meest brede zin des woords, ontmoeten de woorden van een groot hedendaags politicus de woorden van de antieke wijze Lao-Tse, die stelde dat de betekenis van ziekte de bevrijding van alle ziekten is.

"De verkorene is vrij van lijden
Want omdat hij zijn lijden lijdt
Is hij van lijden bevrijdt".

Vrij zijn van lijden op een ware en blijvende manier, dat is het doel van de homoeopathie, dit was het doel van haar beroemde grondlegger Christian Frederick Samuel Hahnemann.

Laat ons ook alle volgelingen van Hahnemann's leer niet vergeten; zij die haar ondanks alle kritiek in leven hebben gehouden en al diegenen die haar verder ontwikkeld hebben en ook de leken, die haar hulp van onschatbare waarde hebben gegeven.

Wanneer we door de straten van deze prachtige Swabische hoofdstad wandelen, kunnen we met bewondering zien hoe op waarlijk homoeopathische wijze de primair vernietigende werking een secundaire genezende herstelreactie heeft opgeroepen en dat doet ons denken aan de - in de meest diepe zin homoeopathische - uitspraak over de omkering van de werking door Giordano Bruno: "Is het toppunt van vernietiging niet het begin van schepping?". Bedroefd realiseren wij ons echter tegelijkertijd dat er in zoveel landen

ODE AAN HAHNEMANN

---

mensenlevens en prestaties van mensen verloren gaan door de ongebreidelde krachten van het geweld. En toch komt dan weer een diepere betekenis van het homoeopathisch principe in ons op. Als we aan de werking van het homoeopathisch medicijn denken, dat met zijn zachte aard de natuur tot dienaar is, in plaats van haar met geweld te onderdrukken en juist daarom met de minimale stimulus van de kleine homoeopathische dosis het meest gunstige effect bereikt, leert dit fenomeen ons dan niet dat geweldloosheid het machtigste principe is?

De geschiedenis van onze tijd heeft aangetoond dat geweld noodzakelijkerwijs alles en uiteindelijk zichzelf vernietigt: geweld en brute kracht konden in hun meest beestachtige vorm de leiding van een compleet land overnemen, om de wereld daarna in een zee van bloed en tranen te drenken. Moge op deze dag waarop de vertegenwoordigers van vele landen hier eer bewijzen aan een groot denker van dit land, de woorden van Hahnemann's beroemdste discipel Constantine Hering het pad van alle trouwe volgelingen van Hahnemann verlichten; de woorden die hij aan onze wetenschap als lijfspreuk meegaf, waarin we de hartslag van de homoeopathie zelf kunnen horen:

"De milde kracht is machtig."
{Die milde Macht ist Groß}

SILICEA

SILICEA

Elk jaar kunnen wij met eigen ogen het wonder van kristallisatie aanschouwen: water bevriest en wordt ijs. "Krystallos" is het Griekse woord voor ijs maar in het latere Grieks kreeg het de betekenis van kwarts. Nog later werd dit woord een verzamelnaam voor elke vanuit vormloze gas-achtige of vloeibare staat tot vaste vorm geworden materie. Bergkristal, kwarts, oftewel silicaat (in gepotentieerde vorm *Silicea*), is als het ware het symbool voor kristallisatie en vorm.

Geen enkel ander mineraal kan zoveel vormen aannemen als silicaat. Een wereld van prachtige vormen en schitterende kleuren gaat voor ons open als we denken aan amethyst, citrien, topaas, jaspis, carneool, onyx, agaath of oopaal. Dat is allemaal silicaat.

Als we bergkristal wat beter bekijken, dan zien we altijd de karakteristieke groeven die horizontaal over het prismavlak lopen. Hierin zien we zich het hele vormgevingsproces afspelen. De horizontale groeven streven er telkens naar de laatste afsluitende piramide te bouwen. Dit streven wordt voortdurend tegengewerkt door de kracht die de prismavlakken maakt en ze verder laat doorgroeien. Op een bepaald grensvlak is dus een voortdurende strijd gaande tussen de krachten die vorm willen geven en krachten die vorm willen doen oplossen. Uiteindelijk slaagt de vormgevende kracht erin de afsluitende piramide te bouwen.

Van silicaat wordt gezegd dat het een echte 'Proteus-aard' heeft, omdat het chemisch gezien in twaalf verschillende varianten voorkomt. In de natuur kent het een gekristalliseerde, een micro-kristallijne en een amorfe toestand. Als de laatst genoemde vorm uitdroogt, ontstaat er siliciumzuur en al naar gelang het watergehalte ontstaan daarbij opnieuw een groot aantal vormen, die in hun colloïde staat variëren van sol en gel tot grof bezinksel. De verschillende soorten siliciumzuur vormen samen met andere elementen de silicaten, gekenmerkt door een enorme variëteit. De chemische samenstellingen van silicaat staan dus onder invloed van dezelfde vormgevende kracht als die we zagen bij het kristallisatieproces.

Chemisch gezien is silicaat het meest verwant aan het element koolstof; dat speelt in alle organismen een belangrijke rol daar het een groot vermogen

SILICEA

---

heeft verbindingen aan te gaan. Koolstof is voor de organische wereld wat silicaat voor de anorganische wereld is: de eerste bouwsteen. Samen met zuurstof is silicaat het meest voorkomende element op aarde (78% van de aardkorst en 60 - 90% van de grond is uit silicaten opgebouwd). De meeste bergen zijn met hun veelvoudige vormen uit silicaten opgebouwd. De harde aardoppervlaktestructuur die het organisch leven ondersteunt, is voor het grootste deel een enorme opeenhoping van kwarskristallen. Toch is dit stevige skelet dat de vegetatie draagt, in verhouding tot de omvang van de aarde, niet meer dan een dun korstje - geologen praten over de schil; onder de korst stromen de vloeibare silicaten. Ze dringen door het oppervlak omhoog via vulkanen, die als fistels openbarsten. In dit geologisch proces, d.w.z. het openbarsten van de aarde, het vormen van het landschap, zien we weer de oorspronkelijke eigenschappen van kwarts: het vermogen tot formatie (vormgeving) en consolidatie.

Om vorm te krijgen moet er iets van binnenuit geschapen worden en van buitenaf worden afgesloten; de vorm blijft behouden doordat ze het vermogen heeft om de invloeden van buitenaf te weerstaan. Daarom is de vormgevende kracht waarschijnlijk verbonden met de meest resistente substantie. Men neemt aan dat de vormgevende kracht het sterkst werkzaam is tijdens het ontwikkelingsstadium, wanneer de behoefte aan eraan het grootst is.

Gaan we van de anorganische naar de organische wereld, dan moeten we deze vormgevende principes op planten, dieren en mensen toepassen en op deze manier gaan we proberen te voorspellen welke rol silicaat in de organische wereld speelt. De enorme overvloed aan silicaten in de anorganische natuur moet ook voor de organische wereld iets te betekenen hebben. Het is zelfs zo dat er geen enkel organisme bestaat dat geen silicaten in zich heeft. Als we ervan uitgaan dat het karakter van de rol van silicaat in de organische wereld hetzelfde blijft als dat van de rol die het speelt in de anorganische wereld, moeten we gaan kijken naar de weefsels die vorm en weerstand geven. Dat zijn het oppervlak, de steel, de stam en de steungevende weefsels en inderdaad treffen we bij planten in de steel, in het celmembraan van het epiderm en in de bladhaartjes silicaten aan. Het feit dat silicaat een universeel bestanddeel is van allerlei zaadsoorten, bevestigt onze aanname dat de aanwezigheid van silicaten verbonden is met de vormgevende kracht die een belangrijke rol speelt in de eerste stadia van de ontwikkeling. Het komt ook veel voor in de schil van vruchten. Het geeft weerstand aan planten en

SILICEA

---

experimenten hebben laten zien dat het beschermt tegen schimmelinfecties en vorstschade. Vooral planten met elastische stelen zijn bijzonder rijk aan silicaten, zoals grasachtigen (tarwestro kan voor 68% uit silicea bestaan), riet, varens (62%), paardestaartachtigen (tot 90% in de as ervan) en als laatste het zeer elastische Indisch bamboe, waarvan de steel gekristalliseerde silicaten bevat.

De bovengenoemde planten behoren tegelijkertijd tot de rijk gevarieerde flora die in de vroegste ontwikkelingsstadia van de wereld het aardoppervlak bedekten, hetgeen weer wijst op het belang van de *Silicea*-krachten voor het beginstadium van de groei.

Het beschermend kapsel van de diatomaceae, primitieve algen die eveneens uit een vroeg stadium van het ontstaan van de vegetatie stammen en die met miljarden de zeebodem bedekken, is ook doordrenkt van silicaten. De kapsels zijn prachtige bouwsels met ontelbaar veel fascinerende vormen en patronen.

Onderzoek heeft aangetoond dat silicaat ook bij dieren een voorkeur vertoont om zich aan het oppervlak op te houden en dichte weefsels te formeren; het komt veel voor in de haren en veren van dieren en in eieren zitten ook veel silicaten.

We mogen nu aannemen dat silicaat in de mens een soortgelijke rol speelt zoals het dat doet in diens omgeving. Wat silicaat voor de aarde betekent, is het bindweefsel in de mens; het is het meest voorkomende lichaamsweefsel en het geeft de organen vorm en weerstand. Onderzoek heeft aangetoond dat bindweefsel inderdaad altijd silicaten bevat. Met name de dura mater (harde hersenvlies), de gewrichtsbanden, fasciae (peesbladen) en het beenvlies zijn rijk aan silicaten. Aan de oppervlakte komen we het weer tegen in de huid, het haar en de nagels en in het beschermend kapselweefsel van de organen. Hoe jonger het weefsel, des te meer het onder invloed zou moeten staan van de opbouwende kracht en des te meer silicaat het zou moeten bevatten; en inderdaad heeft embryonaal weefsel en met name het vruchtvlies, dat te vergelijken is met de schil van een plantenvrucht, het hoogste percentage silicea van alle compacte menselijke weefsels. Ook de ooglen heeft een relatief hoog silicaatgehalte. De hoogste concentratie vond men in het fibronogeen van het bloed, hetgeen aantoont dat de opbouwende consoliderende drijfveer onophoudelijk werkzaam is in het bloed. Deze voortdurende

SILICEA

---

neiging tot coagulatie moet door de vorm-oplossende krachten van het organisme overwonnen worden.

Naast het 'statisch' weerstandsvermogen dat de silicaten aan het lichaam geven, mogen we veronderstellen dat het ook het 'dynamisch' afweerstelsel activeert, dat ook te maken heeft met het bindweefsel, waarvan het reticuloendotheliaal systeem (RES) deel uitmaakt. De witte bloedcellen ontstaan uit hetzelfde weefsel als het bindweefsel, het mesenchym en samen met het RES vormen zij het enorme afweerstelsel van het lichaam. Als we net als de astronoom Kepler de aarde zouden voorstellen als een organisme, dan zouden we onder het aardoppervlak het donkere magma zien stromen dat, net als ons bloed, rijk is aan ijzer. Wat meer naar de oppervlakte zien we dan de lichte vloeibare zone van silicaten, die overeenkomt met de lymfe en het RES van ons lichaam. Gezien deze feiten mogen we silicaat beschouwen als een stof die vooral van invloed is op de witte bloedcellen.

Experimenten hebben dan ook aangetoond dat silicaat een explosieve toename in het aantal witte bloedcellen veroorzaakt. Dit gaat gepaard met een stijging van de opsonische index, een teken dat het afweerstelsel in een verhoogde staat van paraatheid is.

Experimenten en toxische ervaringen betreffende silicosis hebben ook aangetoond dat silicea een specifieke stimulus is voor het bindweefselvorming evenals voor de leucocyten.

Laat we eens proberen of we een beeld kunnen krijgen van wat ik een 'bindweefselmens' zou willen noemen. We zien dat het bindweefsel zich over het hele lichaam verspreidt; de omringende vormgevende kapsels van de organen bestaan uit bindweefsel; van hieruit verspreiden de weefseldraden zich als een waaier door de organen, waardoor ze innerlijke structuur geven en het uit epitheelcellen bestaande framework van de organen ondersteunen. Het periosteum begint tijdens de embryonale ontwikkeling met de vorming van het toekomstige beenderstelsel en later bouwt het de beenderen op met behulp van de osteoblasten, die ook mesenchymcellen zijn. Als we op deze manier naar het bindweefsel kijken, als stond het los van het lichaam, dan krijgen we een beeld van een volledige mens.

We kijken daarbij ook naar het terrein waarop de silicaten werkzaam zijn. Met

SILICEA

---

de functie van silicaat binnen de mens en zijn leefomgeving (vormen, bouwen, versterken en verdedigen) in ons achterhoofd, gaan we nu met behulp van dit beeld een individu met een zwakke of verstoorde *Silicea*-energie voor de geest halen.

Die persoon is zowel mentaal als fysiek instabiel. Zijn verstand ontbreekt het aan datgene wat ons denken stabiel maakt; concentratie en geheugen. Hij kan een gedachte niet 'vasthouden', is gemakkelijk afgeleid; daarom is hij niet in staat tot mentale inspanning zonder daarbij snel uitgeput te raken. Zelfs als het een intelligent persoon betreft, is hij niet in staat om zijn talenten te gebruiken omdat hij de *organiserende centrale drijfveer* mist. Deze toestand kan, als hij door moet werken, tot hersenzwakte en mentale uitputting leiden. Vanwege zijn gebrek aan silicaten kan hij zichzelf niet *afronden* en staat daarom open voor de kleinste zintuiglijke indrukken; de visuele zintuigen en de gehoor-, reuk- en tastzintuigen raken gemakkelijk geïrriteerd, er ontwikkelt zich een algemene overgevoeligheid en als gevolg van de algemene zwakte kan deze toestand gemakkelijk omslaan in het omgekeerde: uitputting en afstomping van de verschillende zintuigen.

Zijn wilskracht is op soortgelijke wijze aangedaan; hij kan zijn wil niet bundelen en geen evenwicht brengen in zijn handelingen. Daardoor wordt hij besluiteloos, krijgt angst om beslissingen te nemen, gaat handelen uit de weg en laat zich liever leiden door andere personen of gebeurtenissen.

Zijn gedrag is het natuurlijk gevolg van deze kenmerken: zijn gevoeligheid maakt hem zeer licht geïrriteerd, rusteloos, boos, hij windt zich op over kleinigheden enz. Van de andere kant is hij meegaand van aard en omdat hij van zijn zwakte op de hoogte is, verlangt hij ernaar om bij iemand steun te zoeken. Hij heeft geen zelfvertrouwen en is bang voor mislukking. Hij raakt gemakkelijk in een huilerige stemming, voelt zich ongelukkig, wordt moedeloos en gaat uiteindelijk walgen van het leven.

Voor wat betreft zijn relaties met andere mensen, kan hij niet lang alleen zijn, hij heeft behoefte aan gezelschap, maar als hij zich terneergeslagen voelt vanwege zijn gevoel van zwakte, kan hij zich in zichzelf terugtrekken. Wat de invloed van omgeving, temperatuur en weer betreft, maakt zijn gebrek aan weerstand en overgevoeligheid hem tot een zeer kouwelijk persoon, gevoelig voor het kleinste beetje koude tocht maar ook voor grote hitte. Geen wonder

SILICEA

---

dat zo iemand vrij gemakkelijk kou vat door blootstelling aan kou of teveel warmte. Gematigde kou, zoals frisse lucht zal zijn zwakke constitutie goed doen. Net als ieder ander lichtgeraakte mens heeft hij last van onweer. Warme applicaties kunnen de diverse klachten verlichten. Zijn gebrek aan 'staankracht' geeft hem een voorkeur voor zitten of liggen en de algemene zwakke en instabiele toestand leidt bij de minste of geringste inspanning meteen tot uitputting. De buitenste lagen van het lichaam, waar het begrenzend en beschermend functioneren van silicea een zeer belangrijke rol speelt, worden zwakker; veel transpiratie en ontstekingen en een aanleg voor infecties.

Alle indrukken van buitenaf, zoals aanrakingen, lawaai en fel licht irriteren hem, maar druk, fungerend als steun, kan enige verlichting geven. Dezelfde overgevoeligheid zorgt voor een oppervlakkige slaap, waaruit hij bij de minste verstoring opschrikt. Hij kan angstige, benauwde dromen hebben, die een onbewuste uiting zijn van zijn minderwaardigheidsgevoel en gebrek aan weerstand.

Zonder silicaten raken de ligamenten die het geraamte bij elkaar houden verzwakt. Daarom zijn er verstuikingen van de gewrichten en de enkels zwikken makkelijk om. Het onvermogen om een sterke menselijke bestaansvorm op te bouwen vanwege het gebrek aan *Silicea*-energie vermindert het vermogen om voedsel in lichaamssweefsel om te zetten en ondanks een flinke eetlust (een natuurlijke reactie om de zwakte te overwinnen) komt hij niet aan. Het uiteindelijke resultaat is een armzalig, ondervoed en mager uiterlijk voorkomen.

Als iemand met een dergelijke persoonlijkheid, van nature zwak of verzwakt door teveel mentale of fysieke inspanning, nog meer verstoord raakt, gaan zich karakteristieke orgaanverstoringen of ziekten voordoen.

Het hoofd, dat het meest afgeronde lichaamsdeel is en een rijke beenderstructuur heeft, lijkt het gebied te zijn waar het vormgevend en consoliderend principe het sterkst aanwezig is. Wij herinneren in verband hiermee aan het relatief hoge silicaatgehalte van de dura mater, het kapsel dat de hersenen volledig omringt. Juist hier vinden we veel symptomen zoals hoofdpijn, afstomping en duizeligheid, in combinatie met alle modaliteiten die onder de generale symptomen te vinden zijn. De motoriek, de motorische zenuwen en de spieren kunnen hypotone en verlamingsverschijnselen te zien geven en

SILICEA

---

het sensorium vertoont een overgevoeligheid die al snel gevolgd wordt door zwakte en verdoving.

De huid kan zijn elasticiteit verliezen, gerimpeld en ongezond worden. Veel transpiratie. In dit verband is het aardig om te weten dat silicaat in de chemie een zeer efficiënte droogstof is en dat het bij planten vochtvermindering veroorzaakt. In Japan houden borduurwerkers een stukje van het mineraal in hun handen om transpiratie tegen te gaan. Hier hebben we opnieuw te maken met de consoliderende (stollende) eigenschappen van *Silicea*.

De sterke invloed van *Silicea* op de longen kan niet beter geïllustreerd worden dan met het voorbeeld van silicosis als de voorbode van tuberculose. De uiteindelijke vernietiging van de subtielste *Silicea*-functie van het lichaam, vanwege een overvloedige opname van onbewerkt silicaat door de longen, waarop makkelijk tuberculose kan volgen, is een uitstekende illustratie van de waarheid van de wet van gelijkenden; *Silicea* was binnen de homoeopathie altijd een van de beste geneesmiddelen tegen tuberculose. Het astmatisch-tuberculeuze type geeft een goed klinisch beeld van *Silicea*.

Omdat *Silicea* geen middel is dat uitsluitend en alleen op bepaalde organen werkt, werkt een verstoring van de *Silicea*-huishouding in eerste instantie niet op de afzonderlijke organen. Het is meer een middel voor een bepaald systeem: het bindweefsel, het RES. Alle organen en vooral de organen die te maken hebben met de vormgeving van de lichaamsstructuur (zoals de huid en de botten) en de lichamelijke verdedigingscentra (het lymfweefsel en de leucocyten), vertonen eenzelfde verstoring. Daarom is vooral chronische suppuratie een karakteristiek kenmerk. Het verzwakte weerstandsvermogen is niet in staat om infecties af te weren of te overwinnen. Daardoor blijft de ettervorming voortwoekeren. Het is een kwalijk soort etter: dun en groenig. De genezingsstendens van het bindweefsel is onvoldoende; telkens vormt er zich hard littekenweefsel, dat door een nieuwe etteroepening doorboord wordt en hierdoor ontstaan de fistulae. Chronische suppuratie en fistulae treft men vooral aan in het ondersteunend beenweefsel en alle organen die daar aan grenzen. Hierdoor krijgen we mastoiditis, chronische ettervorming in het oor, in de oogranden, in de hoofdholten, dacryocystitis (ontsteking van de traanzak), fistula dentalis en natuurlijk osteomyelitis (ontsteking van het beenmerg). Op de huid ontstaat eczeem, steenpuisten met harde randen die niet rijp worden, abscessen die niet doorbreken maar zich onder de huid

SILICEA

---

ingraven, zweren met harde korsten die nooit genezen en die de typische etter uitscheiden. De lymfeklieren zwellen op en worden hard; ze breken open en vormen fistulae. Elk zacht oppervlak wordt gepenetreerd waarna het zich tevergeefs probeert te sluiten met behulp van littekenweefselvorming.

Zoals we reeds gezien hebben bij de littekenvorming en weefselverharding, leidt een verstoring van de *Silicea*-functie tot een, wat men zou kunnen noemen, 'lokale verstopping van het verstoorde *Silicea*-metabolisme' en van de organen die daarbij horen. De tekenen van deze éézijdige verstopping van de *Silicea*-energie zijn lokale verhardingen, met name in de botten en het kraakbeen, waarbij exostose optreedt en chondroma en mogelijk osteosarcoma ontstaan. In de huid vinden we keloïden, epithelioma, fibroma en fibro-sarcoma; de lymfeklieren zwellen op en we zien vorming van cataract. *Silicea* is vaak van nut gebleken bij cataract.

Een soortgelijke neiging tot verharding ziet men ook bij het ontstaan van jichtachtige ophopingen in de gewrichten en bij nier- en blaasstenen. *Silicea* werd zelfs al door Paracelsus gebruikt als middel tegen 'tartarische' ziekten, bijvoorbeeld het ontstaan van urinegruis.

Als we op deze manier de verstoorde *Silicea*-functie binnen de mens in beeld proberen te brengen, ontstaat er een zeer duidelijk pathologisch beeld.

Tot nu toe zijn we tot conclusies gekomen door alleen maar naar bergkristal te kijken en door alle gegevens over silicaat op anorganisch en organisch gebied te verzamelen. Als we nu naar de materia medica kijken dan worden onze vermoedens bevestigd. Wanneer we de belangrijke individualiserende fijnere trekken en ondertonen die de geneesmiddelproeven en klinische ervaring hebben opgeleverd op ons *Silicea*-portret aanbrenge, kunnen we ons beeld van het *Silicea*-type volledig maken. Deze algemeen bekende symptomen hoeven we hier niet te noemen, met uitzondering van enkele opvallende 'keynotes', waarvoor nog geen verklaring bestaat, zoals het transpireren achter op het hoofd en van de voeten en het onderdrukken van het voetzweet waardoor veel *Silicea*-klachten ontstaan. Kent schrijft dit toe aan de algemene zwakte van de *Silicea*-patiënt: "Deze onderdrukkingen brengen de constitutie in een staat die bedreigend is voor de weinige orde die er nog rest."

Paracelsus zegt: "Gij zult in de mens kijken alsof jij het grind op de bodem van

SILICEA

---

een kristalhelder meer zoudt zien." Wanneer we naar de mens kijken, dan moet we hem van binnen zien. En als we naar de natuur kijken, dan moeten we de mens zien. We hebben naar de natuur gekeken, naar het prachtige licht van de bergkristal. De innerlijke kracht ervan verspreidt zich over de aarde en vormt structuur en oppervlak, komt omhoog in planten, vloeit door de bladstelen en geeft vorm aan de bladeren. Het omringt zaad, fruit, het embryo en de volgroeide mens, zoals het ook de aarde omringt. Het bouwt mee aan de vaste structuur van de mens, geeft hem/haar standvastigheid en vorm en gaat uiteindelijk naar boven om de lenzen van onze ogen te vormen, het menselijk 'kristal', waarmee we kunnen kijken naar de overvloed van vormen en figuren die allen hetzelfde wonder in zich dragen, het wonder van de vorm.